

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

эмоциялық қиындықтармен күрес, жаңа жетістіктерге ұмтылу және өмірдің түрлі салалары арасындағы балансты іздеу.

Осы қоғамдық проблемаларды шешу қоғамның, мемлекеттің, ұйымдардың және әрбір адамның жеке өзін-өзі дамытуының назары мен күш-жігерін талап етеді. Мансап, отбасы, денсаулық, эмоционалдық әл-ауқат, сондай-ақ әлеуметтік белсенділік және өзін-өзі еркін көрсету үшін мүмкіндіктер саласындағы қолдау өмірдің осы кезеңін едәуір жеңілдетуі және «Бальзак жасының» үйлесімді және табысты өтуіне ықпал етуі мүмкін. Әрбір тұлғаның бақытты тұлға ретінде дамуы үшін жағдай жасай отырып, түсіністікпен және эмпатиямен қарау үшін осы жастағы ерекшеліктер мен сын-қатерлерді түсіну маңызды.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Ашукин Н.С., Ашукина М.Г. Қанатты сөздер: Әдеби дәйексөздер. Бейнелік өрнектер. - Ред. 2-ші қосымша - М.: Худ. лит., 1960. - 752 с.
2. Бальзак О. де. Шығармалар жинағы: 24 т. - М.: Правда, 1960.
3. Гозлан Л. Бальзак туралы естеліктер//Оқуға арналған кітапхана. - СПб., 1854. - Т. 123, № 2. - С. 192-211 (7-ші паг.). - (Журналда жарияланған «У Бальзака» мемуарлық очерктің аудармасы. «Revue Contemporaine», 1853, т. 10.).
4. Тірі картиналар: «Заттай мектеп» жазушыларының ертегілері мен әңгімелері. - М.: Моск. жұмысшы, 1988. - 492 с.
5. Жирарден Д. де. Виконт де Лоненің Париж хаттары. - М.: Жаңа. лит. шолу, 2009. - 496 с.
6. Загоскин М.Н. Үш күйеу бала: Провинциялық очерктер//Оқуға арналған кітапхана. -СПб., 1835 - Т 10, № 5. - С. 25-100 (1-ші паг.).
7. Шетел әдебиеті: Бальзактың жаңа романы//Отандық жазбалар. - СПб., 1845. - Т. 38, № 1. - С. 2-5 (7-ші паг.).
8. Лесков Н.С, Собр. 11 т. - М.: Мемлитиздат, 1956-1958.
9. Моруа А. Прометей, немесе Бальзак өмірі. - М.: Көкжиек, 1983. - 672 с.
10. Некрасов Н.А. Шығармалар мен хаттардың толық жинағы: В 15 т. - Л. (СПб.): Худ.лит., 1981-2000.

ӘОЖ: 82.0:32(55+57)"19/20"

Ш. АЙТМАТОВ ПЕН О. БӨКЕЙ ШЫҒАРМАЛАРЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-САЯСИ СЫН ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ ДИАЛОГ: ЖАЗУШЫНЫҢ ҚОҒАМДАҒЫ РӨЛІ

Тұрғанбеков Әли Талғатұлы

Почта: turganbekov.ali00@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің филология факультетінің 2-курс магистранты, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекші – ф.ғ.д., қауымд. проф. А.Ә.Үсен

Кіріспе. Қазіргі әлемде әдебиет қоғамдық пікірді қалыптастыруда маңызды рөл атқарады және әлеуметтік-саяси процестерге айтарлықтай әсер етеді. Жазушылар қоғам қайраткерлері ретінде өз шығармаларының қуатты платформасын әлемге деген көзқарастарын білдіру, бар құбылыстарды сынау және қоғамдық диалогты бастау үшін пайдаланады. Қазіргі әдебиет контекстінде шығармалары оқырмандарға және жалпы қоғамға терең әсер ететін ең көрнекті өкілдердің бірі – Шыңғыс Айтматов пен Оралхан Бөкей.

Ш. Айтматов пен О. Бөкей, шығыс мәдениетінің дәстүрлерінде тәрбиеленген жазушылар өз заманының әлеуметтік-саяси мәселелеріне белсенді түрде бет бұруда. Олардың еңбектерінде әлеуметтік теңсіздік тақырыбы, әлеуметтік қақтығыстарды талдау, билікті сынау және әділетті қоғам құруға деген ұмтылыс айқын көрінеді. Алайда, олардың шығармалары тікелей сыннан басқа, оқырмандарды адам өмірінің мәні, моральдық құндылықтар және әлеуметтік қайшылықтарды шешу жолдары туралы ойлауға шақыратын терең әлеуметтік диалогты ұсынады.

Бұл мақаланың мақсаты – Ш.Айтматов пен О. Бөкейдің өз шығармаларындағы әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалогты қалыптастырудағы рөлін талдау. Біз олардың мәтіндерінде қолданылатын негізгі мотивтер мен бейнелерге жүгінеміз және олардың қоғамдық сананы қалыптастыруға және қоғамдағы диалогты сақтауға қалай ықпал ететінін қарастырамыз. Сонымен қатар, оқырмандар мен қоғамның олардың шығармаларына реакциясы талданады, сонымен қатар олардың әдеби мұрасының қазіргі контекстегі өзектілігі бағаланады.

Материалдар мен әдістер. Оралхан Бөкей мен Шыңғыс Айтматовтың шығармашылықтарындағы әлеуметтік сын мен қоғамдық диалогты талдау ең алдымен олардың бірқатар шығармаларын негізгі зерттеу нысаны етіп алудан басталады. Біз зерттеу негізінде Оралхан Бөкейдің шығармашылығына жалпы тоқталып өтсек, Шыңғыс Айтматовтың «Жан пиди» және «Жамилә» романдарын талдадық.

Қолданылған әдістемелерге тоқталар болсақ:

Әдеби шығармаларды талдау:

- Әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалог элементтерін анықтау мақсатында Шыңғыс Айтматов пен Оралхан Бөкей шығармаларына мәтіндік талдау жүргізу.
- Негізгі тақырыптарды, бейнелерді, сюжеттік желілерді, идеялық қақтығыстарды талдау.

Контекстік талдау:

- Екі жазушының да шығармалары жасалған тарихи, әлеуметтік-мәдени және саяси контекстті зерттеу.
- Әлеуметтік және саяси оқиғалардың олардың әдеби шығармашылығының қалыптасуы мен дамуына әсерін талдау.

Сыни талдау:

- Шыңғыс Айтматов пен Оралхан Бөкей шығармаларының сыни әлеуетін қазіргі заманның әлеуметтік-саяси мәселелері тұрғысынан бағалау және түсіндіру.

XX ғасырдың әйгілі қырғыз жазушысы Шыңғыс Айтматовтың шығармаларында әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалог маңызды рөл атқарады. Оның жұмысында әлеуметтік және саяси мәселелерді терең түсіну, сондай-ақ әдеби өнер арқылы оларға назар аударуға деген ұмтылыс байқалады. Айтматов өз халқының өмірін көрсетіп қана қоймай, қоғамдық сананы қалыптастыруға, сондай-ақ маңызды мәселелер бойынша қоғамдық диалогты дамытуға белсенді қатысады.

Айтматовтың шығармашылығына енетін негізгі тақырыптардың бірі – ұлтаралық қатынастар тақырыбы. Оның шығармаларында әртүрлі этникалық топтардағы адамдар кездесетін қиындықтар, сондай-ақ көпұлтты қоғамдардағы қатар өмір сүру мәселелері жиі атап өтіледі. Мұндай шығарманың мысалы ретінде «Жамилә» романын келтіруге болады, онда автор қырғыз халқының өмірін және олардың кеңестік шындық жағдайында кездесетін проблемаларын бейнелейді. Бұл романда әртүрлі халықтардың мәдени және әлеуметтік ерекшеліктері және оларды құрметтеу қажеттілігі туралы қоғамдық диалог маңызды орын алады.

Айтматов шығармашылығындағы тағы бір маңызды тақырып – бюрократия мен сыбайлас жемқорлыққа сын. Оның шығармаларында билік пен ықпал әділеттілік пен заңдылықтан гөрі адамдардың өмірінде шешуші рөл атқаратын кеңестік қоғамның суреті жиі бейнеленген. Мұндай сынға мысал ретінде «бір ғасырдан астам уақыт бір күнге созылады»

әңгімесін келтіруге болады, онда мемлекет заңдарын емес, адамдардың тағдырын анықтайтын жазылмаған ережелер мен дәстүрлер жүйесі көрсетілген.

Алайда, сыннан басқа, Айтматовтың шығармашылығында қоғамдық қайшылықтарды шешу жолдарын іздеуге және үйлесімді қоғам құруға деген ұмтылыс бар. Оның шығармаларында әр түрлі әлеуметтік және этникалық топтар арасында өзара түсіністік пен ынтымақтастық қажет деген идея жиі кездеседі. Мысал ретінде «Жан пид» [1] әңгімесін келтіруге болады, онда автор дәстүрлі қырғыз әдет-ғұрпы «алып қашу» тақырыбын және оның қоғамдық қатынастарға әсерін көтереді.

Сондай-ақ, Шыңғыс Айтматовтың «Жан пид» романы жақсылық пен жамандықтың философиялық мәселелеріне арналған. Шығарманың негізгі идеясы: әлем біртұтас, ондағы барлық нәрсе өзара байланысты – жақсылық пен жамандық, адам мен табиғат, өткен, қазіргі және болашақ. Зұлымдық тек зұлымдықтың жаңа көріністерін тудырады, зұлымдық өтеуді талап етеді, ал жазықсыздар көбінесе өтеу құрбандарына айналады. Барлық адамдар әр адамның қылмысы үшін жауап береді. Сіз басқа біреудің қылмысы мен басқа біреудің қайғысынан аулақ бола алмайсыз – олар сөзсіз сіздікі болады.

Жазушыны не мазалайды? Ш. Айтматов нашақорлықтың трагедиясын көрсетті: «біз қандай да бір себептермен нашақорлықтың шетелде өркендеп келе жатқанына өзімізді сендірдік, бірақ бізде емес. Бірақ бұл арада біздің қоғамда да осындай жағымсыз құбылыстар туындауы мүмкін екен. Бұл жай ғана апат... «Жас жігіт әрқашан осы өмірлік қиылысты бағдарлай алмайды және дұрыс емес жолмен адасады. Жастық шақты анықтауға көмектесу керек және бұл ересектердің міндеті: «біз үшін ешкім біздің жастарымызды тәрбиелемейді және жас жандарды қалыптастырмайды. Сіз қорқынышты ештеңе болмайды деп ойлай алмайсыз: қазір олар қатыгез, жүрексіз, тәкаппар, бірақ олар өседі - олар түзетіледі, біз оларды түзетеміз. Түзетпейміз. Түзету қиынырақ».

Айтматовтың пікірінше, жазушының қоғамдағы рөлі шындықты көрсету ғана емес, сонымен бірге қоғамға өз проблемаларын білуге және оларды шешудің жолдарын табуға көмектесу болып табылады. Бұл тұрғыда оның шығармаларын сыни ойлауды дамытуға және азаматтық ұстанымды қалыптастыруға ықпал ететін қоғамдық диалогтың белсенді қатысушысы ретінде қарастыруға болады.

Осылайша, Шыңғыс Айтматовтың шығармашылығы әдебиеттегі әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалогтың жарқын үлгісі болып табылады. Оның шығармалары кеңестік қоғамның шындығын және оның алдында тұрған проблемаларды бейнелеп қана қоймай, сонымен бірге қоғамдық сананы қалыптастыруға және үйлесімді қоғам құру жолдарын іздеуге белсенді қатысады.

Ал, Оралхан Бөкей шығармашылығының басты ерекшеліктерінің бірі – жеке тәжірибе мен ұжымдық жадының үйлесімділігі. Оның шығармаларында шексіз кеңістіктің рухын, сондай-ақ ғасырлар мен халықтық дәстүрлердің жаңғырығын жеткізетін дала әуендері бар. Дала өлкесінде дүниеге келген Бөкей әрдайым өз туындыларына шөптің иісіне, жылқылардың дыбыстарына және ата-бабаларының дауыстарына қаныққан ерекше атмосфера береді [2, 56 б].

Бөкей шығармашылығындағы маңызды сәттердің бірі – өз халқының тарихы мен мәдениетіне назар аудару. Оның романдары мен әңгімелерінде дәстүрге деген терең құрмет, ата-бабалардың даналығына таңдану және ұлттық бірегейлікті сақтаудың маңыздылығын түсіну көрінеді. Жазушының еңбектерінде қазақ эпосы мен фольклорының әсері айқын байқалады, бұл оның шығармаларының ерекше стилі мен атмосферасын жасайды.

Бөкей сонымен қатар кейіпкерлердің жарқын және терең бейнелерін жасау шеберлігімен танымал. Оның кейіпкерлері ежелгі қазақ аңыздарынан шыққандай шығармалар беттерінде өмірге келеді. Ол кейіпкерлерінің күрделі ішкі тәжірибелерін шебер жеткізеді, олардың мінездері мен психикалық күйлерін ашады [3].

Оралхан Бөкейдің шығармашылығы да өткен мен қазіргі арасындағы диалогты бейнелейді. Оның шығармаларында ұрпақтар сабақтастығы тақырыпқа айналады және

кейіпкерлердің өмірлік оқиғаларының объективі арқылы ол өзінің бірегейлігін сақтай отырып, қазақ қоғамының қалай өзгеретінін көрсетеді.

Қаламгердің назарын ең алдымен қарттар мен жастар тартады. Және бұл жас санаттарымен байланыстылық кездейсоқ емес: өмірдің бастауы және оның нәтижелері, таң мен күннің батуы. Алғашқылары қалың-жұқадан өтті, ұжымдастыруға да, соғысқа да, тарихымыздың күрт бұрылыстарына төтеп берді, бірақ, өкінішке орай, олардың тікенді жолында атақ та, байлық та қалған жоқ.

Екіншісі – соғыс балалары. Алғашқы жылдары нан мен жылудан, ата-ана мейірімінен айырылғандар. Алайда жазушының әңгімелері мен повесттеріндегі ұрпақтар қарым-қатынасы үйлесім тапқан жоқ. Олар ішкі шиеленіс: патронаттық және бәсекелестік, тартымдылық немесе итермелеуге ие.

О.Бөкей қаһармандары жер бетінде өзіндік ізін қалдыруға, өз ойын жеткізуге тырысады. Олар ақсақалдардың даналығына тартылып, осы дәстүрлі, рулық бастауда бет-бейнесін, даралығын жоғалтып алудан қорқады. Олар бұрынғы келісімдер мен нормаларға қарап, солардан бастайды. Міне, сондықтан олар жол айрығында тоғысады, сондықтан оларда сезімдердің толықтай ашылуы бар.

О.Бөкейдің қаһармандары амандық-саулықты құрбандыққа шалып, қандай қиындыққа да мойымай, ренішсіз төзуге қабілетті. Дегенмен, олар өздеріне төмен қарауды, өздеріне немқұрайды қарауды немесе өмірдің шетіне итермелеуді кешірмейді. Бұл олардың қанында, табиғатында – теңдікке шөлдеу, мойындатуға деген ұмтылыс бар. Ал қойшыдан ғалымға, жұмысшыдан басшыға дейінгі теңдік қағидасының өзі шығармада, жазушының этикалық бағдарламасында айқын көрініс береді. Оның қаһармандары шығу тегі, кәсібі бойынша барлығы ауыл тұрғындары: шопан мен бақташы, бұғышылар мен механизаторлар, сәулетшілер, орманшылар, ересектер және жастар. Бұл ұлттық болмыстың терең дәстүрімен бүгінгі күннің байланысын байқауға болатын ұлттық сипаты, ерекше рухани жүйесі бар адамдар [4].

О.Бөкей прозасы қай кезде де романтикалық күйге икемделген. Оның элементтері – қорқынышты оқиғалар, өлімге әкелетін кездейсоқтықтар, табиғаттың таңғаларлық белгілері, жалған мен шындықтың, бар мен жоқтың арасындағы шекаралық психологиялық күйлер. Оның құрамдас бөліктері – аллегориялар, астарлы сөздер, таңбалар, метафоралар. Жазушы аңыз шығармай, күнделікті шындықты, адамдар арасындағы қарым-қатынасты көрсетеді.

О.Бөкей шығармаларында өмірге, оны жетілдіруге деген ашкөз, талапшыл, ашулы құмарлық жеңіске жетеді. Қазақтың қасіретті өткенінен, өмір сүру үшін сан ғасырлық шарасыз күресінен мұра болған құштарлық.

Зерттеу нәтижелері. Жоғарыдағы деректерден байқап отырғанымыздай, екі жазушы да қоғамның өзекті мәселелерінің шиеленіскен уақытында қалам алып, шығармашылықтарын бастаған тұлғалар. Олардың негізгі шығармашылық идеялары – адамның әлемдегі орны мен қажеттіліктерін, міндеттері мен мақсаттарын, тәуелсіздікке ұмтылысын ашу. Ішкі толғаныстары мен мұң-мұқтаждықтарын жеткізу. Табиғат пен адам арасындағы тамыры терең философиялық байланыстың негізін көрсету болып табылады. Екі қаламгердің шығармаларын талдау арқылы біз сол кезеңдердегі қоғамдық саяси оқиғалардың халық өміріндегі көрінісін талдадық.

Қорытынды. Шыңғыс Айтматов пен Оралхан Бөкей шығармаларының мысалында жазушылардың қоғамдағы рөлін, сондай-ақ әдебиеттегі әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалогтың маңыздылығын зерттеу әдеби шығармашылықтың қоғамдық сана мен қоғамдық қатынастардың қалыптасуына терең әсерін көруге мүмкіндік береді. Екі жазушы да, әрқайсысы өз контекстінде, шығармалары оқырмандарының ойлары мен сезімдеріне айтарлықтай әсер ететін әдеби элитаның жарқын өкілдері.

Шыңғыс Айтматовтың шығармаларында әлеуметтік және саяси мәселелерді терең түсіну, сондай-ақ оларға көркем сөз арқылы назар аударуға деген ұмтылыс айқын байқалады. Жазушы өз халқының өмірін бейнелеп қана қоймай, қоғамдық сананы қалыптастыруға және маңызды мәселелер бойынша қоғамдық диалогты дамытуға белсенді қатысады. Оның

шығармалары оқырмандарды әлеуметтік әділеттілік, ұлтаралық қатынастар, сондай-ақ адамның қоғамдағы рөлі туралы ойлауға ынталандырады.

Оралхан Бөкей өз кезегінде әлеуметтік теңсіздік, қоғамдағы жалғыздық сияқты қоғамның қазіргі заманғы проблемаларына назар аударады. Ол өзінің шығармашылығы арқылы өткір сұрақтар туғызады және осы құбылыстармен күресу қажеттілігі, әділеттілік пен ішкі сезім биігінің маңыздылығы туралы қоғамдық диалогты тудырады. Оның шығармалары тек әдеби шығармаға ғана емес, сонымен бірге іс-әрекетке, қоғамдық жағдайды жақсы жаққа өзгертуге шақырады.

Екі жазушы да Шыңғыс Айтматов пен Оралхан Бөкей жазушының қоғамдағы рөлі оқырмандардың көңіл көтеруінен немесе ағартушылығынан асып түсетінін көрсетеді. Олар қоғамдық диалогтың белсенді қатысушылары ретінде әрекет етеді, қоғамдық пікір қалыптастырады және қоғамдық өзгерістерге ынталандырады. Олардың шығармалары қазіргі шындықты бейнелеп қана қоймайды, сонымен қатар қоғамға өз проблемаларын білуге және оларды шешудің жолдарын табуға көмектесетін белсенді әрекет етеді. Осылайша, әдебиет пен қоғам саласындағы қосымша зерттеулер жазушылардың қоғамдық сананы қалыптастырудағы рөлі туралы түсінігімізді тереңдете алады, сонымен қатар әдебиеттегі әлеуметтік-саяси сын мен қоғамдық диалогты талдау ауқымын кеңейте алады. Талдаудың әртүрлі әдістері, соның ішінде мәтіндік, контекстік және сыни тәсілдер әдеби шығармалардың мағынасы мен мағынасының терең қабаттарын, сондай-ақ олардың қоғамдық шындыққа әсерін ашуға көмектеседі.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Шыңғыс Айтматов және Жан Пидар. URL: <https://nazar.fm/podcast/1212201815/> (Дата обращения 21.03.2024)
2. Писатели Казахстана. Справочник. Алма-Ата, издательство «Жазушы», 1982, стр. 56
3. Крик души Оралхана Бокеева. URL: https://kzaif.kz/society/persona/krik_dushi_oralhana_bokeeva (Дата обращения: 26.02.2024)
4. Кемелбаева, А. Оралхан Бөкеев прозасындағы мифологиялық сарындар [Мәтін] : эссе / А. Кемелбаева // Дидар. - 2005. - 11 қаңтар. - Б. 6.

ӘОЖ 398

ФОЛЬКЛОРДАҒЫ ҚАЙТАЛАУ ДӘСТҮРІ (ЕРТЕГІ ЖАНРЫ НЕГІЗІНДЕ) Тұрысхан Ақбота Тұрысханқызы

Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, «Қазақ тілі мен әдебиеті» БББ 1-курс
Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – доцент Г. Сағынадин

Ертегі жанрының пайда болып, қалыптасу тарихы көнеде жатыр. Оның шығу төркіні – алғашқы қауымдық құрылыста туған көне мифтер, аңшылық әңгімелер, хикаялар, әртүрлі ырымдар мен аңыздар. Зерттеу жұмысында біз ертегідегі қайталау дәстүрін қарастыруды мақсат тұттық.

Әдебиет пен фольклор туындыларында қайталау – көркемдік ойды берудің, жеткізудің архаикалық формасы. Мәселен, ертегідегі қайталау шығарманың эмоционалды-экспрессивті мәнін айқындайды. Қайталау арқылы сөздің күш-қуаты тереңдейді, сөз мағынасының кеңейіп, ұғымды, мәнінің терең болуына негіз қалайды. Сондықтан қайталау мен оның формалары туындының сюжетін, жанрын, стилін біріктіретін шығарманың құрылымдық элементі.

Фольклор мәтіндерінде қайталамалардың пайда болуын ауызекі сөйлеу тіліндегі фольклорлық туындылармен түсіндіруге болады. Қайталамалар шығармаға айшықтық, шынайылық, көркемдік бере отырып, фольклорлық туындылардың дамуына, таралуына, есте қалуына ықпал етеді. Әр ұлт фольклорының дәстүрінде лексикалық-синтаксистік қайталаудың